

پیدا چوونەو ەو ەو ەو گشتی لەسەر ئەو ئۆپەراسیۆن و ھێرشانەى ناوخۆى ئێران کە دەدرینە پال ئیسرائیل

وەرگێڕانی لە فارسییەو: پینووس

بە تیرۆرکردنی ئیسماعیل ھەنییە، بەرپرسی نووسینگەى سیاسى گروپى توندپەرەوى ھەماس، لە تاران، جارىکى دیکە پەنجەکان ئاراستەى ئیسرائیل کران؛ ھەرچەندە ھیشتا ئیسرائیل بەرپرسیاریتیی خۆى لەم ھێرشە رانەگەیاندوو.

ئیسماعیل ھەنییە کە بۆ بەشداریکردن لە رپۆرەسمى دەستبەکاربوونی مەسعود پزیشکیان لە پایتەختی ئێران ئامادە بوو، وەک ئازانسەکانى ھەوالی ئێران بلایان کردوو ھەو، کاتژمێر دووی بەرەبەیانى رۆژى چوارشەممە ۳۱-۷-۲۰۲۴، “لە یەکیک لە ناوئەندەکانى نیشتەجیوونى تاییبەت بۆ پەککەوتووانى جەنگ لە باکووری تاران لە رینگەى ھێرشیکى ئاسمانى” کوژرا.

ئەم ھەوالە ھەر زوو، بوو بە مانشیتی میدیاکانى جیھان و لە زۆربەى کاردانەو ەو ەو ەو دەسەلاتدارانى ولاتان و میدیاکاندا جارىکى دیکە ناوی ئیسرائیل وەک بەکەرى سەرەکی ئەم تیرۆرە ھاتە گۆرئ.

دوژمنایەتیی ئیسرائیل لەگەڵ ھەماس (گروپییک کە ئەمریکا و یەکیتیی ئەوروپا بە تیرۆریستیان ناساندوو) و دوژمنایەتیی ئیسرائیل لەگەڵ ئیسماعیل ھەنییە تاکە ھۆکاری دانەپالی ئەم ئۆپەراسیۆنە نین بە ئیسرائیلەو؛ لە دەیەى رابردوودا، چالاکییەکانى تیکدەرانە و، ھەر ھەو ھەو تیرۆرکردنی کۆمەلێک کەسایەتی و بەرپرسی کۆماری ئیسلامی، بەتاییبەت ئەو ەو ەو پەيوەندی بە پرۆژەى ئەتۆمییەو ھەیە لە ئێران، خراونەتە ملی ئیسرائیل. ھاوکات ئیسرائیل بەفەرمدی و بەتاشکرا بەرپرسیاریتیی خۆى لە ھیچ کام لەو ھێرشانە لە ئەستۆ نەگرتوو. لێرەدا پرسیار ئەو ەو ەو کە لە ماو ەو ەو یەک دەیە یان دوو دەیەدا، کام کەسایەتیی سیاسى و سەربازیی ئێران لە ئۆپەراسیۆن و ھێرشەکاندا کوژراون کە دەدرینە پال ئیسرائیل؟

موحسین فەخریزادە، “پیاوی تەمومژاوی” ی بەرنامەى ئەتۆمیى ئێران، ۲۷ى نۆفەمبەرى سالى ۲۰۲۰

موحسین فەخریزادە، کە بنیامین ناتانیاهو، سەرۆکۆزیرانى ئیسرائیل، دوو سال و نیو پێش تیرۆرکردنی، بە “باوکى بۆمبى ئەتۆمیى ئێران” ناوی بردوو و وتی “ئەم ناوھتان لەبیر بیئت”، لە ۲۷ى نۆفەمبەرى سالى ۲۰۲۰، لە کاتى لیخوورینی ئۆتۆمبیلەکەیدا لەسەر رینگەى ئابسەرد لە نزیک تاران کوژرا. ئەم ئەفسەرە بالایەى سوپای پاسداران، کە ناوی لە لیستی سزاکانى ئەنجومەنى ئاسایشى نەتەو ەو ەو یەکگرتوو ەو ەو ەو، بە “کەسى سەرەکی” و “بەرپۆبەرى بالائى” بەرنامە ئەتۆمییەکانى ئێران ناو دەبرا، کە لە سالى ۲۰۰۱ تا کۆچى دوایى، ئەو بەرپرسیاریتییە گرنگەى لە ئەستۆدا بوو.

میدیاکان له ئیران به “زانایهک که له وهزارهتی بهرگری کار دهکات و بهرپوهبهری پېشووی ناوهندی توپژینهوهی فیزیا” یان “ماموستای زانکو” ناویان بردووه. ههروهها به “پیاوی نهپنئامیزی بهرنامه ئەتۆمییهکهی ئیران” ناو دهبردیت و جاریکیش گۆقاری فۆرن پۆلسی، ناوی ئەوی خسته لیستی 500 کهسی بههیز له جیهاندا. ههچهنده ئیران پېشتر کوشتنی زانایان و بهشیک له بهرپرسیانی دیکه بۆ ئیسرائیل گهپاندبووهوه، بهلام فهخریزاده گرنگری بهرپرسی ئیرانییه که له ئۆپهراسیونیکدا که دهدریته پال ئیسرائیل، لهسه خاکی ئیران کوژرایت. ههچهنده ئیسرائیل ههگیز بهرپرسیاریتی تیرۆکردنی ئەم بهرپرسی ئیرانییهی له ئەستۆ نهگرت، بهلام یۆسی کۆهین، سهروکی ئەوکاتی مۆساد، له وتووێژیکدا لهگهڵ کهنالی ۱۲ ی ئیسرائیل له بههاری سالی ۲۰۲۱دا، به شیوهیهکی ناراستهوخو رۆلی ئیسرائیلی له تیرۆکردنی موحسین فهخریزاده پشتراست کردوه.

رۆژنامهی نیویۆرک تایمز سی سال لهمهوبهه له راپۆرتیکدا که وردهکارییهکانی ئەم هېرشه بلاو دهکاتهوه، نووسویهتی ئیسرائیل چهکیکی زیرهکی بۆ ئەم ئۆپهراسیونه ههلبژارد، که تیکهلهیهک بووه له چهکیکی ئۆتوماتیکی دروستکراوی بهلجیکا له جۆری FN MAG که سیستهمیکی رۆبۆتی پېشکهوتوی لهسهری دانرابوو، که کردی به چهکیکی هاوشیوهی چهکی ئۆتوماتیک به ناوی “سهنتینیل ۲۰”، که لهلایه کارگهی چهکی ئیسپانیایی “سکرینۆ” وه دروست کراوه. تهواوی ئۆپهراسیونهکه خوی یهک خولهکی خایاند و سههرای توانای تهقاندنی ۶۰۰ گولله له یهک خولهکدا له تهقهکردندا، لهم ئۆپهراسیونهدا له ۱۵ گولله زیاتر بهکار نههات.

تیرۆکردنی پیاوی ژماره دووی ئەلقاعیده و بووکهکهی بن لادن له تاران، ئۆگۆستی سالی ۲۰۲۰

ئیسماعیل ههنبیه تاکه کارهکتهری غهیره ئیرانی نییه که لهسه خاکی ئیران له هېرشهکاندا دهکوژریت و بهرپرسیاریتییهکهی دهگهپنדרیتهوه بۆ ئیسرائیل. میدیاکانی ئیران له ۷-۸-۲۰۲۰ بلاویان کردوه، دوو هاوولاتی لوبنایی به ناوهکانی ههیب داود، ماموستای میژوو تهمن 58 سال و مریه می کچی تهمن 27 سال، له نزیک گهپهکیک له نزیک گولستانه یهکهم له شهقامی پاسدارانی تاران به چوار گولله کوژراون.

دواتر دههکوت که ئەو دوو کهسه بریتین له عهبدوللا ئەحمهده عبدالله، ناسراو به ئەبو محمهده ئەلمیسری، پیاوی ژماره دووی ئەلقاعیده و کچهکهی مریه، هاوسهری کوری ئوسامه بن لادن سهروکی پېشووی رېکخراوی قاعیده. ئازانسی ههوالی مېهر نووسیهتی، لهم پرووداوهدا له لای شوقیرهوه و لهلایه ماتۆرسواریکهوه، پینچ گولله هاوژراوه و “چوار گولله بهر ئۆتۆمبیلکه کهوتوو” و “گوللهی پینجهم بهر ئۆتۆمبیلکی دیکه کهوتوو که بهلایدا تی دهپهری.”

سههرای رهتکردنهوهی ههوالی ئەم تیرۆره لهلایه وتهبیزی وهزارهتی دهرهوهی ئیران لهو کاتهدا، رۆژنامهی نیویۆرک تایمز له مانگی نۆقهمبهری ههمان سالدا به پشتبهستن به کاربهدهستانی ههوالگریی ئەمریکا، رای گهپاند که به دهستی دوو ماتۆرسوار له شهقامی پاسداران له تاران کوژراوه. ههروهها ئەمریکا لهم ئۆپهراسیونهدا هاوکاریی ئیسرائیلی کرد و زانیاریی سهبارت به شوین و ناسنامهی پیاوی ژماره دووی ئەلقاعیده به بریکارهکانی مۆساد دا.

ئهبومحمهده ئەلمیسری، لهلایه یهکهی تایبهتی دهزگهی ههوالگریی ئیسرائیل، مۆسادهوه کوژرا؛ ئەم یهکه تایبهته ناوی “کیدون” (KIDON) ه که به زمانی عیبری به واتای “سهری پم” دیت و دهوتریت به دریاویی

سالان، بهرپرسيار بووه له شيوازيكي ناوازهى دزهكردنه ناو ولاتانى دوژمنكار و كوشتن (اغتيال)ى نهيارانى ئيسرائيل. ههروهها كچى ئەبومحەمەد ئەلميسرى و بيوهژنهكهى كورهكهى بن لادن به ناوى مريهم، بوونه ئامانج. كچى ئەبومحەمەد ئەلميسرى، هاسەرى حەمزه بن لادن بوو كه چينشيني ئوسامه بن لادن بوو. حەمزه بن لادن پيشتر له ئوپەراسيوني دژهتيروري ئەمريكا له سنوورى پاكستان و ئەفغانستان كوژرابوو.

دهزگه ههوالگريهكانى ئيسرائيل و ئەمريكا هيج ليدوانيكيان لهو بارهيهوه نهدا. كوژرانى ئەم بهرپرسيه قاعيده له تاران له كاتيكا دهدرايه پال ئيسرائيل، كه له سالانى پيشووتردا ههولى تيروركردى ئەو كهسانهى دهستان ههبوو له پرۆژه ئەتوميهكهى ئيران كه به “زانايانى ئەتۆمى” ناسراون، دهخرايه ملي ئيسرائيلهوه.

ئەردەشير حسين پور، يهكهمين تيرورى “زانايانى ئەتۆمى” له ئيران، سالى ۲۰۰۷

ههوالى كوژرانى ئەردەشير حسين پور، زاناي ئەتۆمى ئيران، بههوى radioactive gas و “لهلايهن مۆسادهوه” بۆ يهكهم جار لهلايهن پهيمانگهى سترافورهوه له ۲-۲-۲۰۰۷، واته 17 رۆژ دواى مردنى بلاو كرايهوه. ئەم ههواله دوو رۆژ دواتريش له رۆژنامهى سەندهى تايمز بلاو كرايهوه.

ههوالى كوچى دوايى حسين پور لهو كاتهدا درهنگ بلاو بووهوه و بۆ يهكهم جار رۆژنامهى “جمهورى اسلامى” له سهرهتاي جانيوهريه ههمان سالدا نووسيبوو، كه ئەردەشير حسين پور بههوى “غاز” كوچى دوايى كردووه. كه متر له دوو ههفته دواى مردنى حسين پور له سالى ۲۰۰۷، ههوالهكان سهبارهت به تيروركردى لهلايهن مۆسادهوه بلاو كرانهوه، بهلام بهرپرسانى حكومهتى ئيران لهو كاتهدا رايان گهياند: “مۆساد توانا و هيزى ئوپەراسيوني له ناوخوى ئيراندا نيهه.”

ههروهها لهم چوارچيوههيدا ئازانسى ههوالى فارس، نزيك له سوپاي پاسداران، نووسيبوو كه حسين پور “هيج پهيوهندييهكى به دامهزراوه ئەتۆميهكانى ئيسفهانوه نهبووه” و “ئەم جوړه ههواله به مەبهستى جهنگى دهروونى و دروستكردى كه شيكى پروپاگهندهى دروست كراوه.” لهو سهردمههيدا غولامحسين موحسنى ئيزهيهى (غلامحسين محسنى ازهى) وهزيرى ههوالگريه ئيران بوو و وهزارهتى ههوالگريه بهرپرسيارى پاراستنى زانايانى ئەتۆمى بووه. بهلام مستهفا موعين، وهزيرى زانستى حكومهتى خاتهمى له سالى ۲۰۲۰ و دواى 14 سال له بانگهشهى دامهزراوه ئەمنيهكان له توري كۆمهلايهتتى ئينستاگرام نووسيوهتتى؛ ئەو بانگهشانه درۆن و، ئەردەشير حسين پور به “غازى تيشكدهر” لهلايهن بريكارهكانى مۆسادهوه تيرور كراوه.

بى گومان سيناريويهكى تر سهبارهت به كوچى دوايى حسين پور خرايه روو. مەحبوبه حسين پور، خوشكى ئەردەشير حسين پور، كه له ئەمريكا نيشتهجييه، له سالانى رابردودا چهندان چاوپيكيهوتنى ئەنجام داوه و راي گهياندووه كه براكهى بههوى ئەوهى هاوكار نهبووه له دروستكردى چهكى ئەتۆمى، لهلايهن سوپاي پاسدارانهوه كوژراوه.

“زانايانى ئەتۆمى” ى ديكه!

ناوى كهسانى وهك مستهفا ئەحمەدى رۆشن، مهسعود عهليمحهمدى و مهجيد شههريارى لهگهڵ ناوى

ئەردەشیر حسین پوور وەك “زانای ئەتۆمی” هاتووە كە لەلایەن ئیسرائیلەووە و لەسەر خاکی ئێران كوژراون. بوونی لێكچوونێکی زۆر لە نێوان شیوازی كوشتنی ئەم كەسانەدا، ئەو گریمانەیهی لای شارەزایان بەهێزتر كر دوو كە ئەم كردهوانە لەلایەن ئیسرائیلەووە ئەنجام دراون.

مەسعوود عەلیمحەمەدی، مامۆستای فیزیای كوانتۆم لە زانكۆی تاران، لە زستانی ۲۰۰۹دا و لە كاتی دەرھێنانی ئۆتۆمبیلەكەیی لە پارکینگی مالهەكەیی لە ناوچەیی قەیتەریە لە تاران، بەھۆی تەقینەووەیەكەووە گیانی لەدەست دا. دەسەلاتدارانی ئێران پرایان گەیانە كە لە كاتی رۆیشتنی عەلیمحەمەدی ماتۆریك تەقیووەتەووە، بەلام توندیی تەقینەووەكە هێندە بەھێز بوو كە پەنجەرەیی بەلەخانەكانی دەورووبەریشی شكاند.

ھەروەھا مەجید شەھریاری، زانای فیزیای مامۆستای زانكۆی “بەھەشتی” (بەھشتی)ی تاران، كە دەگوترا پەيوەندی بە بەرنامە ئەتۆمییەكانی ئێرانەووە ھەییە، ھەروەھا فەرەیدوون عەباسی دەوانی، مامۆستایەکی دیکەیی فیزیای ئەتۆمی لە زانكۆی بەھەشتی، ھەردووکیان لە ۲۹-۱۱-۲۰۰۹ لە باكوری تاران كە دوور نەبوو لە یەكترەووە، بە رینگەیی دوو بۆمبە لکینراووەو، ھەولێ تیرۆرکردنیان درا.

بە وتەیی کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامیی ئێران، ھەردوو ھەولێ تیرۆرکردنەكە لەلایەن كەسانی ماتۆریكسکیلسوارەووە ئەنجام دراون و لە ھەردوو حالەتەكەدا بۆمبێکی موگناتیسی بە ئۆتۆمبیلێ ئەو كەسانەووە لکینراووە. لەو تیرۆرانەدا مەجید شەھریاری كوژرا، بەلام فەرەیدوون عەباسی دەوانی، دوای چاكبوونەووەیی لە برینەكەیی، وەك سەرۆکی رێكخراوی وزەیی ئەتۆمیی ئێران دەستنیشان كرا.

مستەفا ئەحمەدی رۆشەن، تەمەن ۳۲ سال، لە زستانی ۲۰۱۱ و دوای دوو سال لە كوژرانی عەلیمحەمەدی، لە شەقامی گۆلنەبی نزیك گۆرەپانی كتابیی تاران، لە كاتیكدا لەگەڵ پاسەوان و شۆفیرەكەیی لەناو ئۆتۆمبیلێكدا دانیشتبوو، بەھۆی تەقینەووەیی بۆمبێك كە بەئۆتۆمبیلەكەییەووە لکینرابوو، كوژرا.

گۆفاری ئەمریکی تایم (TIME) بە ئاماژەدان بە “سەرچاوە ھەوالگرییەكانی پۆژاوا”، بەبێ ئەووەی ناویان بەھینن، نووسیویەتی كە مۆساد بەرپرسیارە لە جیبەجیكردنی ئەم كوشتنە. لێكچوون لە شیوازی كوشتنی ئەم كەسانە، بوو ھۆی ئەووەی دەسەلاتدارانی ئێران دوای تیرۆرکردنی ئەحمەدی رۆشەن، پەنجەیی تۆمەت بۆ ئیسرائیل رابكیشن.

عەلی خامنەیی، رییەری كۆماری ئیسلامیی ئێران، پۆژیک دوای كوژرانی مستەفا ئەحمەدی رۆشەن لە پەيامێكدا بەدنیایییەووە، ئەم كارەیی بۆ مۆساد ئیسرائیل و سی ئای ئەی ئەمریکی گەراندەووە و جەختی لەووە كردهووە كە دەستبەرداری تۆلەسەندنەووە نابیت. دوای چەند پۆژیک، حكومەتەكەیی مەحموود ئەحمەدی نژادیش پەيامێکی ئاراستەیی ئەمریکا و بریتانیا كرد و داوای رۆونکردنەووەیی دەستبەجیی لێ كردن سەبارەت بەم كوشتنە و، بانگەشەیی ئەووەی كرد كە “بەلگەنامە”ی دەست كەوتوووە سەبارەت بە تێوگەلانی ئەو وولاتانە لەم بابەتەدا. بەلام وەزیرانی بەرگری و كاروباری دەرەووەیی ئەمریکا “بەتوندی” ھەر جۆرە دەستووردانیکی وولاتەكەیان لەم ھەولەدا رەت كردهووە. شیمۆن پیریز، سەرۆکی ئیسرائیل لەو كاتەدا، لە چاوپێكەوتنێكدا لەگەڵ بەشی ئیسپانیی كەنالی سی ئین ئین پرای گەیانە؛ “ئەوئەندەیی بزانییت”، وولاتەكەیی دەستی لەم كوشتنەدا نەبوو.

سەرچاوه:

<https://www.radiofarda.com>